ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIANIA
POZIOM PODSTAWOWY
Wiedza o społeczeństwie
Zadania od 1 do 27 (100 pkt)

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza poziomu podstawowego można uzyskać maksymalnie 100 punktów,
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych), uznaje się każdą inną pełną i poprawną merytorycznie odpowiedź, przyznając za nią maksymalną liczbę punktów,
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, oceniane w skali 0 – 1, punkt przyznaje się wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający,
- **jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tylko tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu,**
- **jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.**

Zadania		**Model odpowiedzi**	**Schemat punktowania**	
nr zadania	**część zadania**		**Punkty za poszczególne części zadania**	**Punkty za całe zadanie**
1		**B**		**0 – 1**
2		**A**		**0 – 1**
3		**D**		**0 – 1**
4		**C**		**0 – 1**
5		**D**		**0 – 1**
6	**A**	▪ [socjalizacja] **pierwotna** ▪ [socjalizacja] **wtórna**	0 – 1 **za obie nazwy**	**0 – 3**
	B	• **Grupy wpływające na jednostkę:** ▪ socjalizacja pierwotna **– rodzina**[rówieśnicy, środowisko lokalne] ▪ socjalizacja wtórna – **grupy wtórne** **Uwaga:** ***przy s. wtórnej zdający może podać konkretny przykład – uczniowie szkoły, pracownicy zakładu pracy, członkowie stowarzyszenia***	0 – 1 po 1 pkt za poprawne określenie każdej z dwóch różnic	
		• **Aktywność jednostki:** ▪ socjalizacja pierwotna **– naśladownictwo** ▪ socjalizacja wtórna – **świadome** zdobywanie umiejętności	0 – 1 po 1 pkt za poprawne określenie każdej z dwóch różnic	

<table>
<tr><td>7</td><td></td><td>
<table>
<tr><td>I. grupa przyjaciół</td><td>A</td><td>D</td><td>F</td></tr>
<tr><td>II. wojsko</td><td>B</td><td>D</td><td>E</td></tr>
<tr><td>III. międzynarodowa organizacja charytatywna</td><td>B</td><td>D</td><td>E</td></tr>
</table>
</td><td>po 1 pkt za poprawne przypisanie trzech liter do jednej grupy</td><td>0 – 3</td></tr>
<tr><td>8</td><td></td><td>2 – A
1 – B -</td><td>po 1 pkt
za każde poprawne przyporządkowanie</td><td>0 – 2</td></tr>
<tr><td rowspan="3">9</td><td>A</td><td>Ruchliwość pionowa to przemieszczanie się osób między warstwami (klasami) społecznymi.
<u>Uwaga:</u> należy uznać wszystkie inne podobnie sformułowane odpowiedzi.</td><td>0 – 1</td><td rowspan="3">0 – 5</td></tr>
<tr><td>B</td><td><u>np.:</u> zmiana statusu materialnego, zmiana statusu zawodowego, zdobycie wykształcenia, zawarcie związku małżeńskiego z osobą z wyższej warstwy społecznej</td><td>0 – 2
po 1 pkt za wskazanie jednego czynnika</td></tr>
<tr><td>C</td><td>▪ awans społeczny
▪ degradacja społeczna</td><td>0 – 2
po 1 pkt za każdą poprawną nazwę</td></tr>
<tr><td>10</td><td></td><td>
<table>
<tr><td>1992</td><td>Maastricht</td><td>Utworzenie Unii Europejskiej.</td></tr>
<tr><td>1997</td><td>Amsterdam</td><td>Zwiększenie znaczenia instytucji UE w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz współpracy policyjnej i sądowej; wzmocnienie praw obywateli w zakresie zatrudnienia i spraw socjalnych.</td></tr>
<tr><td>2001</td><td>Nicea</td><td>Nowy podział głosów w Radzie UE i nowe zasady reprezentacji państw w instytucjach wspólnotowych,</td></tr>
</table>
</td><td>po 1 pkt za każdy poprawny wpis w tabeli</td><td>0 – 6</td></tr>
<tr><td rowspan="4">11</td><td>A</td><td>fałsz</td><td>0 – 1</td><td rowspan="4">0 – 4</td></tr>
<tr><td>B</td><td>fałsz</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>C</td><td>prawda</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>D</td><td>prawda</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td rowspan="4">12</td><td>A</td><td>prawda</td><td>0 – 1</td><td rowspan="4">0 – 4</td></tr>
<tr><td>B</td><td>prawda</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>C</td><td>fałsz</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>D</td><td>prawda</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td rowspan="4">13</td><td>A</td><td>fałsz</td><td>0 – 1</td><td rowspan="4">0 – 4</td></tr>
<tr><td>B</td><td>fałsz</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>C</td><td>prawda</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>D</td><td>prawda</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td rowspan="4">14</td><td>A</td><td>2</td><td>0 – 1</td><td rowspan="4">0 – 4</td></tr>
<tr><td>B</td><td>3</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>C</td><td>4</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>D</td><td>1</td><td>0 – 1</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="6">15</td><td>A</td><td>kujawsko-pomorskie</td><td>Bydgoszcz</td><td rowspan="6">po 1 pkt za poprawne uzupełnienie całego wiersza (nazwa województwa i nazwa miasta- siedziby wojewody)</td><td rowspan="6">0 – 6</td></tr>
<tr><td>B</td><td>mazowieckie</td><td>Warszawa</td></tr>
<tr><td>C</td><td>świętokrzyskie</td><td>Kielce</td></tr>
<tr><td>D</td><td>śląskie</td><td>Katowice</td></tr>
<tr><td>E</td><td>opolskie</td><td>Opole</td></tr>
<tr><td>F</td><td>wielkopolskie</td><td>Poznań</td></tr>
<tr><td rowspan="3">16</td><td>A</td><td colspan="2">Organizacja Narodów Zjednoczonych</td><td rowspan="3">po 1 pkt za każdy prawidłowy podpis</td><td rowspan="3">0 – 3</td></tr>
<tr><td>B</td><td colspan="2">Unia Europejska</td></tr>
<tr><td>C</td><td colspan="2">(Organizacja) Paktu Północnoatlantyckiego</td></tr>
<tr><td rowspan="4">17</td><td>A</td><td colspan="2">przedawnienie</td><td rowspan="4">po 1 pkt za każde prawidłowe przyporządkowanie</td><td rowspan="4">0 – 4</td></tr>
<tr><td>B</td><td colspan="2">uniewinnienie</td></tr>
<tr><td>C</td><td colspan="2">ułaskawienie</td></tr>
<tr><td>D</td><td colspan="2">oskarżenie</td></tr>
<tr><td rowspan="4">18</td><td>A</td><td colspan="2">Jesień Narodów</td><td rowspan="4">po 1 pkt. za uzupełnienie luki</td><td rowspan="4">0 – 4</td></tr>
<tr><td>B</td><td colspan="2">Okrągły Stół</td></tr>
<tr><td>C</td><td colspan="2">Tadeusz Mazowiecki</td></tr>
<tr><td>D</td><td colspan="2">aksamitna rewolucja</td></tr>
<tr><td>19</td><td></td><td colspan="2">C</td><td></td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>20</td><td></td><td colspan="2">▪ Postać A – Matka Teresa [z Kalkuty]; Agnes Bojaxhiu
▪ Postać B – Księżna [Walii] Diana; Lady Diana; Diana Spencer</td><td>po 1 pkt za prawidłowe rozpoznanie każdej postaci</td><td>0 – 2</td></tr>
<tr><td>21</td><td></td><td colspan="2"><table><tr><td>A</td><td>Norwegia</td><td>nie</td><td>tak</td></tr><tr><td>B</td><td>Irlandia</td><td>tak</td><td>nie</td></tr><tr><td>C</td><td>RFN[Niemcy]</td><td>tak</td><td>tak</td></tr><tr><td>D</td><td>Szwajcaria</td><td>nie</td><td>nie</td></tr></table></td><td>po 1 pkt. za nazwę państwa i jedno prawidłowe wskazanie; po 2 pkt. za poprawne uzupełnienie całego wiersza</td><td>0 – 8</td></tr>
<tr><td rowspan="8">22</td><td>A</td><td colspan="2">TAK – art. 141, ust.1</td><td>0 – 1</td><td rowspan="8">0 – 8</td></tr>
<tr><td>B</td><td colspan="2">NIE – art.127, ust.3</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>C</td><td colspan="2">NIE – art.131, ust.1</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>D</td><td colspan="2">NIE – art.145, ust.2</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>E</td><td colspan="2">TAK – art.131, ust.1</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>F</td><td colspan="2">NIE – art. 131, ust.4</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>G</td><td colspan="2">TAK – art.127, ust.3</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>H</td><td colspan="2">TAK – art.127, ust.4</td><td>0 – 1</td></tr>
<tr><td>23</td><td></td><td colspan="2">▪ Opinie: 3, 6, 8, 9, 10
▪ Fakty: 1, 2, 4, 5, 7</td><td>po 1 pkt. za 3 poprawnie określone opinie lub fakty; po 2 pkt za 4 poprawnie określone opinie lub fakty</td><td>0 – 4</td></tr>
</table>

24	**A**	**45,5%**	0 – 1	**0 – 3**
	B	**62,7%**	0 – 1	
	C	**52,1%**	0 – 1	
25	**A**	**<u>Ocena</u>** Prawa mieszkańców **zostały** zabezpieczone, **<u>Uzasadnienie</u>** np.: • możliwość zmiany statusu [stanu] prawnego terenów, • możliwość starania się o odszkodowanie, • możliwość żądanie wykupienia nieruchomości. lub **<u>Ocena</u>** Prawa mieszkańców **nie zostały** zabezpieczone, **<u>Uzasadnienie</u>** np.: • nie przeprowadzono lokalnego referendum, • władze państwowe nie informowały o planach, więc ludzie budowali nowe domy, • mieszkańcy nie będą mogli swobodnie korzystać ze swojej własności.	0 - 2 1 pkt za ocenę; 1 pkt za uzasadnienie oceny	**0 – 4**
	B	Tekst A zwraca się uwagę na **problemy** ważne **dla lokalnych społeczności**. Tekst B eksponuje natomiast **korzyści** istotne **dla całego kraju.**	0 – 2 1 pkt za wskazanie różnicy: problemy-korzyści; 1 pkt za wskazanie różnicy: lokalna społeczność- cały kraj	
26		np.: - koniunkturalizm części polityków, - zdobycie władzy jest dla części polityków ważniejsze niż programy (doktryny, ideologie), - władza jest dla wielu polityków celem samym w sobie, ***<u>Uwaga:</u> należy uznać wszystkie inne odpowiedzi oddające istotę zjawiska.***		**0 – 1**
27	**A**	**Zdający wyraża jednoznaczne stanowisko.**	0 – 1	**0 – 12**
	B	**1) aspekt polityczny**, np.: - zacieśnienie współpracy w ramach Sojuszu, - wzmocnienie pozycji Polski na zewnątrz, - możliwość pogorszenia stosunków z Rosją, - kolejne pole konfliktu między partiami.	0 – 8 1 pkt. za jeden argument **(maks. 2 pkt. za każdy aspekt)**	
		2) aspekt społeczny, np.: - utworzenie nowych miejsc pracy, - rozwój lokalnych inicjatyw (np. kulturalnych), - możliwość gwałtownych protestów mieszkańców, - utrudnienia w komunikacji lokalnej.		

		3) aspekt ekonomiczny, np.: - zwiększenie obrotów w okolicznych sklepach, - dodatkowe wpływy do budżetu gminy, - mniejsze wpływy z turystyki, - ograniczenie obszarów pod inwestycje. **4) aspekt ekologiczny**, np.: - zagospodarowanie terenów nieużytkowanych, - lokalizacja bazy z dala od terenów chronionych, - ogromny wzrost poziomu hałasu, - groźba zanieczyszczenia gleby i wody.		
	C	Odniesienie się do wybranego kontrargumentu. **Zdający przytacza argument osób zajmujących przeciwne stanowisko i polemizuje z nim.**	0 – 1	
	D	Wykorzystanie materiału źródłowego. **Zdający przywołuje fakt, opinię lub dane zawarte w źródle i podaje autora wypowiedzi (autora artykułu) oraz tytuł czasopisma.**	0 – 1	
	E	Zachowanie formuły listu. **Zdający zamieszcza datę, adresata i podpis.**	0 – 1	